

18.3.2024

800/00 04 05/2024

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä... (VN/5470/2024)

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Lausunto

1 Johdanto

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskukselta lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Luonnonvarakeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

2 Lausunto

6§ 3 mom. ja 7§ 1 mom.

Määräaikojen ajaltaan samanlainen siirtäminen eteenpäin voidaan pitää perusteltuna velvoittavien päivämäärien yhdenmukaisuuden vuoksi. Epäselvyyksien välttämiseksi on hyvä olla vain yksi päivämäärä, johon mennessä velvoitteet, kuten niitto, on suoritettava. Toisaalta pykälissä ja asiaan liittyvässä neuvonnassa olisi hyvä tuoda esille, että velvoitteet voidaan täyttää myös jo aikaisemminkin kesällä ja syksyllä.

Velvoittavien päivämäärin siirtäminen ajallisesti eteenpäin noin kahdella viikolla antaa mahdollisuuden hyödyntää paremmin nurmen esimerkiksi eläinten rehuksi. Voisi kuitenkin nähdä niittovelvoitteen siirtämisen perustelluksi myös vielä myöhäisemmäksi syksyyn, esimerkiksi syyskuun loppuun. Tällöin viljelijöillä olisi vielä enemmän mahdollisuuksia hyödyntää nurmea, esimerkiksi kuivina kesinä, jolloin nurmelle on muutakin käyttöä kuin niitto maahan. Toisaalta vielä myöhäisempi päivämäärä tukisi myös entistä enemmän luonnon monimuotoisuutta. Kuten mainittua, niiton voi hoitaa myös takarajaa aiemmin, joten kyseessä on lähinnä joustomahdollisuus paikallisiin ja vuoteen liittyviin olosuhteisiin liittyen.

Haluamme korostaa, että on aina varmistettava, että velvoittavien määräaikojen siirto ei vaikuta viljelijöiden tukien maksuaikatauluun.

12§

Voidaan nähdä perustelluksi rajata hampun seoskasvustot pois tukien piiristä mahdollisten väärinkäytösten estämiseksi ja valvonnan helpottamiseksi.

16 a§

Korvauskelpoisuuden myöntäminen uusille peruslohkoille määrärahatilanteen salliessa voidaan nähdä perustelluksi muutokseksi. Korvauskelpoisuuden myöntäminen on ajateltu aloitettavan viljelyvuosista pisimpään mukana olleista korvauskelvottomista peruslohkoista, jolla varmistetaan kohdentuminen vakiintuneessa viljelykäytössä oleville lohkoille. Korvauskelpoisuuden myöntäminen ei saisi kannustaa uusien peltojen raivaamiseen, joka on erityisen ongelmallista paitsi päästöjen, mutta myös esimerkiksi metsäkatoasetuksen näkökulmasta.

18.3.2024

800/00 04 05/2024

Ympäristöpoliittisena tavoitteena pidemmällä aikavälillä voidaan tunnistaa esimerkiksi ennallistamisen tarve, jonka kautta etenkin huonotuottoisimpia ja paksuturpeisia peltoja pyritään kannustamaan viljelystä poistamiseen. Näin ollen myös korvauskelpoisuutta voi vapautua tulevaisuudessa nykyistä enemmän jaettavaksi. Hallinnon myönnöt korvauskelpoisuudelle täydentävät korvauskelpoisuuden yksityistä markkinaa viljelijältä toiselle. Kestävän tehostamisen näkökulmasta aktiivisessa käytössä olevat pellot tulisi viljellä tehokkaasti (mm. Pelto-optimi) ja niillä olisi hyvä olla käytettävissä kaikki tukipolitiikan välineet kannustamiseen ja rajoitteineen.

Korvauskelpoisuuden myöntämistä voidaan perustella myös hallinnon kustannusten vähentymisen kautta. Jos esimerkiksi korvauskelpoinen ja korvauskelvoton peruslohko voitaisiin korvauskelpoisuuden myöntämisen myötä yhdistää yhdeksi korvauskelpoiseksi peruslohkoksi, vähentäisi se hallinnon kustannuksia. Etenkin kooltaan pienien korvauskelvottomien peruslohkojen yhdistäminen korvauskelpoisiin peruslohkoihin parantaisi peruslohkokokoa ja vähentäisi sekä hallinnon että viljelijöiden kustannuksia. Näin on myös toimittu vuoden 2023 yhteydessä toteutetussa hallinnollisessa korvauskelpoisuuksien tarkastelussa.

Jani Lehto

Johtaja, biotalous ja ympäristö

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 18.03.2024 klo 13:39:54.

Lausunnon valmistelija(t):

Olli Niskanen

Terho Hyvönen

Liitteet:

Tiedoksi: